

Uhapšen i osuđen

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ključni tekst: Marko 14,1

Središte proučavanja: Marko 14

Uvod: U tekstu Marko 14 čitamo o zaveri u vezi sa Isusovim ubistvom. Marko jasno kazuje da se zavera kovala već neko vreme, s obzirom na činjenicu da „tražahu glavari sveštenci i književnici kako bi Ga iz prijevare uhvatili i ubili“ (Marko 14,1). Prema tome, želja Isusovih neprijatelja da Ga usmrte počinje da poprima zlokoban oblik.

Marko 14 govori o događajima vezanim za izdaju Isusa i Njegovu osudu od strane verskih vođa.

Teme: Lekcija za ovu sedmicu analizira tri važna događaja u poslednjim danima Isusovog života:

1. Pomazanje Isusa skupim mirisom.
2. Petrovo napuštanje Isusa.
3. Isusova patnja kao direktno ispunjenje proročanstva.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Tri stava prema Spasitelju

Marko 14,1-11 je prva perikopa, ili odeljak, poglavlja. U ovom delu Marko uvodi dva prizora sa tri glavne ličnosti ili grupa ličnosti: 1) sveštenici i književnici; 2) nepoznata žena; i 3) učenici i Juda Iskariotski. Prva grupa je voljna da plati znatnu sumu novca kako bi usmrtila Isusa, kako je otkriveno u Marko 14,1. Njihova spremnost da to učine je dokaz koliko su vođe u hramu i njihove službe postale iskvarene. Isus je bio u pravu kada im je rekao: „Načiniste od njega hajdučku pećinu.“ (Marko 11,17) Njihova želja da Ga usmrte, po svaku cenu, bila je tolika da su pribegli tome da potkupe jednog od pripadnika Njegovog uskog kruga kako bi ostvarili svoje namere. Tekst takođe kao da nagoveštava da su verske vođe platile ljudima da uhvate Isusa: „Ljudi mnogi s noževima i s koljem od glavara sveštencijskih i od književnika i starješina.“ (Marko 14,43) Takođe je moguće da su verske vođe bile iza mnogih koji „svjedočahu lažno na Njega i svjedočanstva ne bijahu jednaka“ (Marko 14,56). U svetlu ovih pretpostavki zanimljivo je razmišljati o tome koliko su novca sveštenici i ostale izrailjske vođe potrošili da bi osigurali Mesijinu smrt.

Druga ličnost je nepoznata žena koja je bila spremna da potroši ogromnu količinu svog imetka na Isusa. Kupila je veoma skup miris da pomaže Isusovu glavu i noge. Učenici su procenili da miris vredi veoma mnogo, više od 300 denarijusa, srebrnjaka ili groša (Marko 14,5). Denarijus je bio osnovna rimska valuta: „Čini se da je bio dnevnicu prosečnog radnika (Matej 20,1-16).“ (Lee Martin McDonald, “Money in the New Testament Era,” in *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, eds. Joel B. Green and Lee Martin McDonald [Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2013], p. 573) Imajući ovu pojedinost u vidu, možemo zaključiti da je žena potrošila svotu bezmalo jednaku plati za godišnji rad. Možda je uštedela novac od dugogodišnjeg mukotrpnog rada. U svakom slučaju, bila je to zaista velika suma

novca. Žena je želela da iskaže svoju zahvalnost Isusu visokom cenom i ličnom žrtvom. Isus je, zauzvrat, obilno blagoslovio njen dar, koji je pokazao koliko Ga je mnogo cenila. Marko 14,9 beleži: „Gdje se god uspropovijeda jevanđelje ovo po svemu svijetu, kazaće se i to za spomen njezin.“

Ličnosti u trećem prizoru su, kao što je spomenuto, učenici i Juda. Za razliku od neimenovane žene, oni su smatrali da je miris preskup da bi bio potrošen na Isusa. Oni tvrde da „se mogaše za nj uzeti više od trista groša i dati siromasima“ (Marko 14,5). Iako novac nije bio njihov, ipak su okrivili i osramotili ženu što je obilno darovala Isusa.

Juda je bio voljan da primi novac i preda Isusa onima koji su kovali zaveru protiv Njega. Marko ne pruža pojedinosti o pregovaranju za cenu za Isusovu smrt. Ono što znamo o pregovorima, saznajemo iz Jevanđelja po Mateju. Prema Mateju, Juda je upitao sveštenika: „Šta ćete mi dati da vam Ga izdam? A oni mu obrekoše trideset srebrnika.“ (Matej 26,15) Izraz 30 srebrnika, takođe preveden i kao 30 srebrnih sikala, potiče od grčke reči *triakonta argyria*. Jedna *argyria* odgovara vrednosti četiri drahme. Drahma je bila „osnovno merilo grčkog novca, po vrednosti bila je jednaka rimskom denarijusu... Verovatno je ovo novčić kojim je Judi isplaćeno „30 srebrnika“, ili 120 denarijusa (Matej 26,15). (McDonald, *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, pp. 573, 574)

Iznos koji su sveštenici platili i koji je Juda prihvatio bio je neznatan u odnosu na iznos koji je žena platila za miris. Ukratko, žena je platila oko 300 denarijusa da pomaže Isusa mirisom za spomen, dok je Juda prihvatio samo 120 denarijusa da Ga izda. Ova oprečnost mnogo govori. Pokazuje koliko su malo Juda i učenici, koji su se slagali sa njegovim gledištem, cenili svog Učitelja.

Nagao Petar: i blizu i daleko od Isusa

Poslednja ličnost u prizorima o kojima se govori u Marku 14 je Petar. On ima aktivnu ulogu u poslednjim poglavljima. On je bio među onima koji su primili nalog da pripreme Pashu (Marko 14,12.13; uporediti sa Luka 22,8). Kasnije, kada je Isus prorekao kako će Ga učenici napustiti prilikom hapšenja, „on još većma govoraše: Da bih znao s Tobom i umrijeti neću Te se odreći“ (Marko 14,31; uporediti sa Marko 14,29).

Petar nije mogao da ispuni Isusovu molbu da „straži i moli se“ (Marko 14,38). Kasnije se takođe umešao radi Isusa i nasilnim činom odsekao desno uvo sluge poglavara sveštenečkog (Jovan 18,10; uporediti sa Marko 14,47).

Još jedan prizor u kome se Petar pojavljuje je epizoda u kojoj Isusa vode poglavaru sveštenečkom. Petar je sledio Isusa sa određene udaljenosti (Marko 14,54). Suočava se potom sa onima koji su ga razotkrili kao jednog od Isusovih sledbenika. Odgovarajući svojim optužiteljima „on se počeo kleti i preklinjati: Ne znam toga čovjeka za koga vi govorite“ (Marko 14,71).

Konačno, poglavlje se završava kada je Petar briznuo u plač gorko se kajući. Opis Petra u ovih šest prizora predstavlja portret iskustva mnogih Isusovih sledbenika danas. U jednom trenutku možemo biti sjajni hrabri junaci u Isusovom delu, ali sledećeg se možemo pokolebati i postati neočekivani zlikovac koji Ga izdaje. Da bismo izbegli ovu nestabilnost karaktera, Isus nam savetuje: „Stražite i molite se Bogu da ne

padnete u napast.“ (Marko 14,38) Izveštaj o Petru ne završava se porazom. Vođen Svetim Duhom, postao je stub hrišćanske zajednice.

Isus i ispunjenje proročanstva

Konačno, istaknimo Isusovu agoniju u prizoru zabeleženom u tekstu Marko 14. Koliko je bolno moralo biti za Isusa što Njegovi učenici, najbliži saradnici, nisu razumeli Njegovu misiju. Dok su posmatrali kako biva pomazan od strane žene, učenici su raspravljali o velikom rasipanju novca potrošenog za skupoceni miris koji je izlila na Njegovu glavu. Isus mora da je osećao veliku tugu kada su Ga dva učenika izdala, a ostali Ga napustili. Koliko je potresno za Njega moralo biti da bude svedok tome da verske vođe i učitelji iz Njegovog naroda pokušavaju da Ga ubiju, najavljenog Mesiju. Isus je živeo na ovoj zemlji kao Čovek. Osećao je svu tugu koju je ljudsko srce ikada moglo da ponese usred ovih potresnih okolnosti. „I reče im: Žalosna je duša Moja do smrti.“ (Marko 14,34) Međutim, ništa i niko nije mogao da Ga odvрати od Njegovog izabranog puta: staze smrti.

Isus jasno shvata svoju sudbinu. On zna zašto ide izabranom stazom i kuda Ga ona vodi. „Sin Čovječij dakle ide kao što je pisano za Njega.“ (Marko 14,21) On je svestan da je sve što Mu se događa, ili što je protiv Njega, deo božanskog plana. On zapaža da se sve događa „da se zbude Pismo“ (Marko 14,49). Iz tog razloga, kada je Petar pokušao da Ga uveri da odbaci Božju volju za Njega u planu spasenja, Isus je jasno video kako sotona govori kroz njega kao što je nekada govorio Evi preko posrednika u vidu zmije. Isus je došao na ovaj svet da položi svoj život kao otkup za ljudski rod. Prema tome, Biblija je predvidela da „pogubljen će biti Pomazanik i ništa Mu neće ostati“ (Danilo 9,26), ili, doslovno, da „nema nikoga“. Ova strašna sudbina je upravo ono što se dogodilo.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Zamolite učenike da prodiskutujete o sledećem pitanju: Zašto su učenici smatrali da je miris izliven na Isusovu glavu rasipništvo? U svetlu ovog razgovora, zamolite učenike da razmotre sledeću misao: „Reči izgovorene u gnevu: 'Zašto se čini takva šteta', živo su iznele pred Hrista najveću žrtvu koja je ikada učinjena – dar samoga Sebe na žrtvu pomirnicu za izgubljeni svet. Gospod je bio tako darežljiv prema svojoj ljudskoj porodici da se za Njega ne može reći da je mogao da učini više. Darujući Isusa, Bog je dao celo Nebo. Sa ljudske tačke gledišta, takva žrtva predstavljala je nemilosrdno rasipanje. Po ljudskom shvatanju, celokupan plan spasenja predstavlja rasipanje blagodati i sredstava. Svuda se susrećemo sa samoodricanjem i svesrdnom žrtvom. Nebeska vojska zaista sa čuđenjem može da posmatra ljudsku porodicu koja odbija da bude uzdignuta i obogaćena neograničenom ljubavlju izraženom u Hristu. Oni stvarno mogu da uzviknu: Čemu ovo veliko rasipništvo?“ (*Čežnja vekova*, str. 565. original)

Da li ste razmišljali o tome zašto je Juda izdao Isusa? Pre nego što date odgovor, pročitajte sledeći pasus.

„Ako Isus treba da bude raspet, razmišljao je Juda, to mora da se zbude. Njegov čin izdaje Spasitelja neće izmeniti ishod. Ako Isus ne treba da umre, to bi Ga samo prinudilo da se oslobodi. Iz svih događaja, Juda bi izdajom stekao neku korist. Računao je da je izdajom svoga Gospoda zaključio odličan posao.“ (*Čežnja vekova*, str. 720. original)